

Quis Pullum Numitorium Fregellanum, proditorem, quamquam rei publicae nostrae profuit, non odit?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Praeterea sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum. Mihi quidem Antiochum, quem audis, satis belle videris attendere. Sed ille, ut dixi, vitiose. Ego autem existimo, si honestum esse aliquid ostendero, quod sit ipsum vi sua propter seque expetendum, iacere vestra omnia. Beatus sibi videtur esse moriens. Hic quoque suus est de summoque bono dissentiens dici vere Peripateticus non potest. Duo Reges: constructio interrete. Utinam quidem dicerent alium alio beatiorem! Iam ruinas videres. Quae est igitur causa istarum angustiarum? Istam voluptatem perpetuam quis potest praestare sapienti? Ut placet, inquit, etsi enim illud erat aptius, aequum cuique concedere. Praeclare enim Plato: Beatum, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam verasque opiniones assequi possit.

Ratio enim nostra consentit, pugnat oratio.

Quid nunc honeste dicit? Longum est enim ad omnia respondere, quae a te dicta sunt. A mene tu? Quodcumque in P223 mentem incideret, et quodcumque tamquam occurreret.

Causa autem fuit huc veniendi ut quosdam hinc libros promerem. Quid censes in Latino fore? Huic mori optimum esse propter desperationem sapientiae, illi propter spem vivere. An dubium est, quin virtus ita maximam partem optineat in rebus humanis, ut reliquas obruat? Is cum arderet podagrae doloribus visitassetque hominem Charmides Epicureus perfamiliaris et tristis exiret, Mane, quaeso, inquit, Charmide noster; Nam, ut sint illa vendibilia, haec uberiora certe sunt. Nec vero sum nescius esse utilitatem in historia, non modo voluptatem. Iam quae corporis sunt, ea nec auctoritatem cum animi partibus, comparandam et cognitionem habent faciliorem.

Qua ex cognitione facilius facta est investigatio rerum occultissimarum.

Quid est, quod ab ea absolvi et perfici debeat? Sed et illum, quem nominavi, et ceteros sophistas, ut e Platone intellegi potest, lusos videmus a Socrate. Ut optime, secundum naturam affectum esse possit. Tenuit permagnam Sextilius hereditatem, unde, si secutus esset eorum sententiam, qui honesta et recta emolumentis omnibus et commodis anteponerent, nummum nullum attigisset. Si enim ita est, vide ne facinus facias, cum mori suadeas. Duo enim genera quae erant, fecit tria. Idemque diviserunt naturam hominis in animum et corpus. Quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt, quarum omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis. Sed quanta sit alias, nunc tantum possitne esse tanta. Possumusne ergo in vita summum bonum dicere, cum id ne in cena quidem posse videamur?

An vero, inquit, quisquam potest probare, quod perceptum, quod. Faceres tu quidem, Torquate, haec omnia; Dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprehensum velim. Sed est forma eius disciplinae, sicut fere ceterarum, triplex: una pars est naturae, disserendi altera, vivendi tertia. Legimus tamen Diogenem, Antipatrum, Mnesarchum, Panaetium, multos alios in primisque familiarem nostrum Posidonium. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. Hoc loco tenere se Triarius non potuit. Quamvis enim depravatae non sint, pravae tamen esse possunt.

Erit enim instructus ad mortem contemnendam, ad exilium, ad ipsum etiam dolorem. Itaque haec cum illis est dissensio, cum Peripateticis nulla sane. Intellegi quidem, ut propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus; Que Manilium, ab iisque M. Sed non alienum est, quo facilius vis verbi

intellegatur, rationem huius verbi faciendi Zenonis exponere. Res tota, Torquate, non doctorum hominum, velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis. Qui non moveatur et offensione turpitudinis et comprobatione honestatis?

Quaesita enim virtus est, non quae relinqueret naturam, sed quae tueretur. Saepe ab Aristotele, a Theophrasto mirabiliter est laudata per se ipsa rerum scientia; Quid, quod homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum, opifices denique delectantur historia? Quare si potest esse beatus is, qui est USD1421 in asperis reiciendisque rebus, potest is quoque esse. Sin autem est in ea, quod quidam volunt, nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni. Piso igitur hoc modo, vir optimus tuique, ut scis, amantissimus.

Bonum negas esse divitias, praeposuitum esse dicis? Sin ea non neglegemus neque tamen ad finem summi boni referemus, non multum ab Erilli levitate aberrabimus. Is cum arderet podagrae doloribus visitassetque hominem Charmides Epicureus perfamiliaris et tristis exiret, Mane, quaeso, inquit, Charmide noster; Portenta haec esse dicit, neque ea ratione ullo modo posse vivi; Ergo et avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit modum, et luxuriosus eodem modo. De malis autem et bonis ab iis animalibus, quae nondum depravata sint, ait optime iudicari. Hoc autem tempore, etsi multa in omni parte Athenarum sunt in ipsis locis indicia summorum virorum, tamen ego illa moveor exhedra. Idem fecisset Epicurus, si sententiam hanc, quae nunc Hieronymi est, coniunxisset cum Aristippi vetere sententia. Quasi vero aut concedatur in omnibus stultis aequae magna esse vitia, et eadem inbecillitate et inconstantia L. Aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere? Minime vero istorum quidem, inquit. Fatebuntur Stoici haec omnia dicta esse praeclare, neque eam causam Zenoni desciscendi fuisse.

An me, inquam, nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse?

Utrum igitur percurri omnem Epicuri disciplinam placet an de una voluptate quaeri, de qua omne certamen est? Et quidem illud ipsum non nimium probo et tantum patior, philosophum loqui de cupiditatibus finiendis. Ergo hoc quidem apparet, nos ad agendum esse natos. Quae similitudo in genere etiam humano apparet. Ex quo intellegitur nec intemperantiam propter se esse fugiendam temperantiamque expetendam, non quia voluptates fugiat, sed quia maiores consequatur. Quae cum ita sint, effectum est nihil esse malum, quod turpe non sit. Sit hoc ultimum bonorum, quod nunc a me defenditur; Quodsi Graeci leguntur a Graecis isdem de rebus alia ratione compositis, quid est, cur nostri a nostris non legantur?

Sed in ceteris artibus cum dicitur artificiose, posterum quodam modo et consequens putandum est, quod illi ἡσπιγεννηματικῶν appellant; Quo invento omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur. Tu quidem reddes; An ea, quae per vinitorem antea consequencebatur, per se ipsa curabit? In eo enim positum est id, quod dicimus esse expetendum. Aut etiam, ut vestitum, sic sententiam habeas aliam domesticam, aliam forensem, ut in fronte ostentatio sit, intus veritas occultetur? Quod non faceret, si in voluptate club summum bonum poneret. Nam ista vestra: Si gravis, brevis; Terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet. Itaque eos id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant.

Alterum autem genus est magnarum verarumque virtutum, quas appellamus voluntarias, ut prudentiam, temperantiam, fortitudinem, iustitiam et reliquas eiusdem generis. Et si turpitudinem fugimus in statu et motu corporis, quid est cur pulchritudinem non sequamur? Tanti autem aderant vesicae et torminum morbi, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere. Sed quod proximum fuit non vidit. Neque enim civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; Magni enim aestimabat pecuniam non

modo non contra leges, sed etiam legibus partam. Utinam quidem dicerent alium alio beatiorem! Iam ruinas videres. Ergo infelix una molestia, felix rursus, cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est? Sin tantum modo ad indicia veteris memoriae cognoscenda, curiosorum. Non enim ipsa genuit hominem, sed accepit a natura inchoatum. Haec igitur Epicuri non probo, inquam.

Quid affers, cur Thorius, cur Caius Postumius, cur omnium horum magister, Orata, non iucundissime vixerit? Ego vero volo in virtute vim esse quam maximam; In qua si nihil est praeter rationem, sit in una virtute finis bonorum; Torquatus, is qui consul cum Cn. Ita enim se Athenis collocavit, ut sit paene unus ex Atticis, ut id etiam cognomen videatur habiturus. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat. Ita redarguitur ipse a sese, convincunturque scripta eius probitate ipsius ac moribus. At ille pellit, qui permulcet sensum voluptate. Quare obscurantur etiam haec, quae secundum naturam esse dicimus, in vita beata; His singulis copiose responderi solet, sed quae perspicua sunt longa esse non debent.

Quid ei reliquisti, nisi te, quoquo modo loqueretur, intellegere, quid diceret? Qua ex cognitione facilius facta est investigatio rerum occultissimarum. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. Quicquid enim a sapientia proficiscitur, id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; Nam prius a se poterit quisque discedere quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere. Beatus autem esse in maximarum rerum timore nemo potest.

Cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit?

Philosophi autem in suis lectulis plerumque moriuntur. Quae hic rei publicae vulnera inponebat, eadem ille sanabat. Positum est a nostris in iis esse rebus, quae secundum naturam essent, non dolere; Conclusum est enim contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum. Quae similitudo in genere etiam humano apparet. Cenasti in vita numquam bene, cum omnia in ista Consumis squilla atque acupensere cum decimano.

Ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere. Philosophi autem in suis lectulis plerumque moriuntur. Hinc ceteri particulas arripere conati suam quisque videro voluit afferre sententiam. Aut, Pylades cum sis, dices te esse Orestem, ut moriari pro amico? Qui si ea, quae dicit, ita sentiret, ut verba significant, quid inter eum et vel Pyrrhonem vel Aristonem interesset? Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Si verbum sequimur, primum longius verbum praepositum quam bonum. Eorum enim est haec querela, qui sibi cari sunt seseque diligunt. Quod non subducta utilitatis ratione effici solet, sed ipsum a se oritur et sua sponte nascitur. Cur fortior sit, si illud, quod tute concedis, asperum et vix ferendum putabit? Quae autem natura suae primae institutionis oblita est?

Qui enim voluptatem ipsam contemnunt, iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere. His similes sunt omnes, qui virtuti student levantur vitiis, levantur erroribus, nisi forte censes Ti. Tum Piso: Quoniam igitur aliquid omnes, quid Lucius noster? Videmusne ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? Quamquam ab iis philosophiam et omnes ingenuas disciplinas habemus; Itaque homo in primis ingenuus et gravis, dignus illa familiaritate Scipionis et Laelii, Panaetius, cum ad Q. Quod totum contra est. Ex quo illud efficitur, qui bene cenent omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene. Bona autem corporis huic sunt, quod posterius posui, similia.

Haec para/docae illi, nos admirabilia dicamus.

Num quid tale Democritus? Si verbum sequimur, primum longius verbum praepositum quam bonum. Et certamen honestum et disputatio splendida! omnis est enim de virtutis dignitate contentio. Illud urgeam, non intellegere eum quid sibi dicendum sit, cum dolorem summum malum esse dixerit. Cenasti in vita numquam bene, cum omnia in ista Consumis squilla atque acupensere cum decimano. Nam prius a se poterit quisque discedere quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere. Quae enim dici Latine posse non arbitrabar, ea dicta sunt a te verbis aptis nec minus plane quam dicuntur a Graecis. Sed est forma eius disciplinae, sicut fere ceterarum, triplex: una pars est naturae, disserendi altera, vivendi tertia. Sapiens autem semper beatus est et est aliquando in dolore; Quis suae urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? Utrum igitur percurri omnem Epicuri disciplinam placet an de una voluptate quaeri, de qua omne certamen est? Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus irretitus vir teneretur; Non igitur de improbo, sed de callido improbo quaerimus, qualis Q. Sed haec ab Antiocho, familiari nostro, dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur.

Quodsi vultum tibi, si incessum fingeres, quo gravior viderere, non esses tui similis; Venit ad extremum; Dicet pro me ipsa virtus nec dubitabit isti vestro beato M. Quod vestri quidem vel optime disputant, nihil opus esse eum, qui philosophus futurus sit, scire litteras. Qualem igitur hominem natura inchoavit? Commoda autem et incommoda in eo genere sunt, quae praeposita et reiecta diximus; Ex quo illud efficitur, qui bene cenent omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene. Atque omnia quidem scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum, duci vero maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum.

Experiamur igitur, inquit, etsi habet haec Stoicorum ratio difficilior quiddam et obscurius.

Verba tu fingas et ea dicas, quae non sentias? Quam multa vitiosa! summum enim bonum et malum vagiens puer utra voluptate diiudicabit, stante an movente? Et non ex maxima parte de tota iudicabis? Quid est, quod ab ea absolvi et perfici debeat? Perfecto enim et concluso neque virtutibus neque amicitiiis usquam locum esse, si ad voluptatem omnia referantur, nihil praeterea est magnopere dicendum. Itaque sensibus rationem adiunxit et ratione effecta sensus non reliquit. Quid enim de amicitia statueris utilitatis causa expetenda vides. Atque omnia quidem scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum, duci vero maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum.

Tu quidem reddes;

Sed ut iis bonis erigimur, quae expectamus, sic laetamur iis, quae recordamur. Sed tamen enitar et, si minus multa mihi occurrent, non fugiam ista popularia. Itaque dicunt nec dubitant: mihi sic usus est, tibi ut opus est facto, fac. De hominibus dici non necesse est. Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur. Quae cum essent dicta, discessimus. Quid igitur dubitamus in tota eius natura quaerere quid sit effectum? Itaque hoc frequenter dici solet a vobis, non intellegere nos, quam dicat Epicurus voluptatem. Si verbum sequimur, primum longius verbum praepositum quam bonum. Est enim tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere.